

Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng nhà kho Quán Ven Đường

THẦN-CHUNG

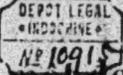
XUẤT BẢN MỖI NGÀY SÁNG

Chủ-nhiệm:
ĐIẾP-VĂN-KY

Tòa báo:
Góc đường Filippin và Espagn
GIẤY TRẠP MỚI: 324

Chủ-bút:
TRUYỀN-VĂN-BA

Mấy tháng nay chúng tôi đã cất nghĩa
rò và Nguyễn - an - Ninh rói. Đến 8
Mai này là bữa-xử,

Tòa kiểm duyệt bỏ một đoạn

Công chúng Saigon đã tuyên án rói đó

Câu chuyện cũ hôm chưa nuyt rói, tay chưa có chi gọi là thất bại, vì chưa có ai dắc cử, chứ cái thất bại của đảng Lập hiến, thì đã rõ như ban ngày.

Chiều theo thứ tự nhiều ít thăm mặt, thì số Nguyễn-dinh-Trí có ba người đứng đầu, còn hai chỉ chốt lại về phần hai ông bà Lập-hiến là ông.

Cứ như ai được hơn phần nửa là thăm họ vào thông mà dắc-cử. Thì bên số Nguyễn-dinh-Trí có ba người, bên kia chỉ động một. Người ấy là ông Nguyễn-Nương. Và ai có đến coi lúc một năm, thì cũng đều thấy số thăm ông Nguyễn-Nương mà được nhiều hơn hết mấy người bên số Lập-hiến, là vì có nhiều vị cũ Trí, đem tên ông Nương thêm vào dưới chốt số Nguyễn-dinh-Trí. Mà làm vậy có lẽ họ cũng biết rằng ông Nương là người không chịu đảng Lập-hiến tiến đầu ông Trần-văn-Khả làm đại biểu cho dân Annam.

Chỉ như cái ông hội-dồng quản hạt này thì lại phải rớt xuống đến thứ năm và cũng không đáng phân nửa thăm bỏ vào thông.

Rói hết là nếu như cứ chiếu theo số thăm nhiều ít mà lựa làm người nghị viên thành phố, thì bên số Lập-hiến chỉ động có ba mà bên số Nguyễn-dinh-Trí đến năm người dắc cử.

Công chúng Saigon đã tuyên án như vậy.

Thế mà ông Bùi-quang-Chiếu và đảng Lập-hiến đã chịu nhận cái lỗi của mình chưa? Đã biết rằng phần đông trong dân Annam không bao giờ muốn đem tay sai của một phái tư bản độc quyền lên làm đại biểu chưa?

Tôi chỉ sợ cái làm việc của công chúng Saigon cho chịu công chúng mà không thấy sự lợi ích. Nhưng cái sai khi ông Bùi-quang-Chiếu đã ngang nhiên mà nói vào mặt chúng ta rằng vậy năm chục ngàn đồng bạc của hàng ruy là phải, thì tôi chỉ sợ có cái tình liên lạc, cái chuyện qua lại của ông Bùi và ông Fontaine nó đã khiến khiến sáu xa nhiều quá, thật khó cho ông.

Lãnh tụ gia có cái thái độ chỉ khác hơn là cái thái độ ở phụ với mấy nhà tư bản nước ngoài.

Mình ở em mô như vậy, mà còn chạy cùng đảng phao vu cho chúng tôi là một người trong số Nguyễn-dinh-Trí là theo đảng De Lachevrotiere, là lấy của chủ này 10.000 đồng lo cuộc tuyên cử.

Ái kia phao vu như vậy, thì tôi lấy làm lạ, chứ mấy ông Lập-hiến, thì điều đó cũng là một thói quen của họ. Xưa nay họ là một cái bọn người đã chiếm cái «độc quyền tuyên cử» lại muốn chiếm luôn cái «độc quyền ái quốc» động lo cho đây tôi tham, nên tôi thấy họ làm điều chỉ bại đến quyền lợi Annam mà công kích, thì tức thì họ đã hạ nhau rằng cho được gần có mà họ khắp trên các mái nhà rằng: đờ bán đờ đi để phân quốc!

Nghĩ cũng thất buồn cười! Đối với dân Annam, thì họ háo chúng tôi là đờ bán cho De Lachevrotiere, mà đờ bán cho chính phủ, đối với người Pháp, thì họ lại nói bên này là phe quá khích, phe cách mạng.

Người Annam nào mà đã có một đờ lương tâm cũng chẳng bao giờ mà chớng hiểu De Lachevrotiere là một người nghị viên của Annam. Nghị viên của De Lachevrotiere là một lễ vật hiến, chẳng cần chi mấy ông Lập-hiến phải đem chuyện kỳ ra mà khoe, mà vô ngữ nói rằng đó là anh hùng, đó là cái ái quốc.

Chuyện thường quá đi mấy người! Chúng tôi mà số đi không biết nói đến chuyện tuyên cử nghị-viên Tây là có hai lễ.

Một là nếu như tham dự vào là một chuyện vô nghĩa, làm cho chúng thêm cười. Dĩ vậy lại còn thêm làm hại cho phe nghị viên của De Lachevrotiere. De Lachevrotiere sẽ viện cái cờ Annam theo Bézat mà làm lợi cho mình. Theo cái mẹo tuyên-cử, thì đó là một điều hay.

Chúng tôi không bao giờ theo De Lachevrotiere là một chuyện ai ai cũng đều biết thế, mà ngay De Lachevrotiere và cũng biết thế. Chỉ duy có một mình ông Bùi quang Chiếu và ông Trần văn Khả là không biết mà thôi.

Chúng tôi lại còn đến đây đây, thì số ông Bùi quang Chiếu và ông Trần văn Khả không với như chúng tôi đã: chúng những coi De Lachevrotiere là người nghị-cử của Annam là đã đánh, mà chúng ta lại không a phụ với ai hết, chúng ta không đem mối cho ông trạng-sư nào mà cũng chẳng làm tay sai của hàng ruy nào hết.

Phải theo phe Bézat cho phe De Lachevrotiere không đánh-dịch cái xĩ-tây Saigon là phải. Phải, vì cả hai bao giờ chúng tôi quên cái câu: «Trong 2 cái hại, thì nên lựa cái hại nào ít hơn mà làm.»

Mà thôi, nói làm chi cho dài nữa. Công chúng Saigon cũng đã xét rõ cái chương trình, cái vị nghĩa của số Nguyễn-dinh-Trí ra sao rồi nên bữa chưa nuyt rói đây mới có cái kết quả mỹ-mãn như vậy.

Cái an của đảng Lập-hiến cũng đã tuyên lên rồi đó.

Chỉ còn một chuyện quan hệ hơn là cái chuyện lập số nghị-viên Annam. Mà điều ấy là điều cần phải lập đi, lập lại. Cũng vì điều ấy, mà tờ báo Thần Chung mới nhay ra mà có động cơ ở Nguyễn-dinh-Trí, chúng tôi mới năn nỉ với ông Nguyễn và là dự vào.

Nếu như vì sự cải cách đó, mà mấy nhà bên đảng Lập-hiến chạy đi nói với chánh phủ một với người Pháp ở đây rằng chúng tôi là phe quá khích, là phe cách mạng thì chúng tôi cũng hơn hơn với lòng mà chịu.

Vâng, về phương diện đó, thì chúng tôi đây là cách mạng thật. Chúng tôi không chịu thiệt là quá khích là cách mạng, theo nghĩa thường là chúng phải sự chỉ sai. Song chúng tôi không muốn hó hào với anh em trong nước những điều chỉ không đáng với sự thật, những điều chỉ mà chúng tôi tự xét chưa đủ sức mà đem được. Dự vào nghị-viên là chỉ muốn yêu cầu cùng chánh phủ sửa đổi cái chế độ hiện thời cho thích hợp với trình độ tiến hóa của dân chúng ta ngày nay thế thôi. Cái sự nghiệp cách mạng không phải là ở trong mấy cái nghị-viên xứ này và cũng chẳng có đầu trong tờ báo quốc-giáo.

Nếu anh em để hiểu điều đó là một điều cần yếu mà bỏ thăm cho số Nguyễn-dinh-Trí đứng đầu hôm chưa nuyt rói đây, thì đó là chứa nuyt rói để anh em lại cũng bỏ thăm cho các người trong số ấy vô làm nghị-viên mà yêu cầu sự cải cách đó cho đạt đến mục đích.

Thần-Chung.

GIẤY BÁO THẦN-CHUNG

Một năm 12500
Năm năm 7000
Ba tháng 4000
Mandat xin nhờ đi thư
M. Nguyễn-văn-Ba
Quản lý Báo Thần-Chung

Câu chuyện hằng ngày

Chuyện này Tân-Việt cũng ứng cử

Hiệp hội thăm thừ nhứt đã xong rói. Số Nguyễn-dinh-Trí cũng như số Nguyễn-khắc-Nương, họ thấy của De Lachevrotiere. De Lachevrotiere «Cần-đi-đưa» ông nào cũng còn «đưa», nghĩa là bị «ba-lô-ta», chứ không một ông nào dắc cử.

Về phía Langsa cũng vậy, mới có hai ông Ard'n và De Lachevrotiere trúng cử mà thôi.

Chà! Kỳ này ba-lô-ta đầu đầu! Vậy thì phải còn chờ chừa nuyt rói sẽ bỏ thăm hiệp thừ nhứt.

Giữa khi đó, Tân-Việt muốn cũng ra ứng cử.

— Tân-Việt ứng cử nghị viên thành phố.

— Phải, Tân-Việt muốn ứng cử nghị-viên thành phố.

Vậy sao trước kia đã nói phách rằng «thằng minh thì coi chuyện hằng ngày sẽ cứ giữ lấy câu chuyện hằng ngày».

— Chớ sao! Tân-Việt đâu đem câu chuyện hằng ngày mà đi lấy cái ghế nghị viên thành phố, song số đi ứng cử phen này là cốt muốn thi hành một cái chương trình có lợi lợi chung cho thành phố.

— Chương trình gì?

— Nếu anh em cử tri mà họ nhau bỏ thăm cho, thì Tân-Việt sẽ đem hết nghị lực mà yêu cầu với thành phố một điều này:

Xin thành đem hết thảy những ghế cử ở hội đồng mà phát mãi đi, lấy tiền mua những ghế này xấu xấu và mỏng manh thế nào cũng được, chỉ cần lấy về liền chừng nào thì chừng này, rồi đem số tiền còn dư lại trong khoản phát mãi những ghế này, mà mua những ghế mới của thành phố, thế có phải là một sự lợi chung cho nhơn dân trong thành phố không?

— Nhưng nếu mua ghế mới mà hỏng, thì ngồi nó gây lời giả dối, rồi phải mua ghế mới mới, thì lại càng hao nhiều hơn nữa.

— Cái đó khỏi lo mà! Tân-Việt đã nghĩ trước rồi: Phải biết rằng sau kỳ «ba-lô-ta» này, mấy ông nghị-viên dắc-cử, ông nào ông này trong mình sẽ xếp xếp như mấy con rệp dơi, đưa ngồi trên những cái ghế bằng giấy cũng chẳng hề chi, nói là ghế mây....

(1) Xin lời với các ngài.
Tân-Việt.

Cảm tạ liệt-vị cũ-tri

Anh em chúng tôi, về cái số Nguyễn-dinh-Trí, kính lời trân-trọng xin cảm ơn hết thảy liệt-vị cũ-tri đã có lòng bỏ thăm cho anh em chúng tôi trong cuộc tuyên-cử ngày chưa-nuyt rói.

Tuy rằng mấy cái ghế hội đồng thành phố hiện nay hồi đương còn như những mảnh lụa đào, phát phơ giữa chợ chưa vào tay ai, song nếu các vị cũ-tri của mỗi người trong hai số mà xét, thì đã lên nhiều rắng tâm lòng tin nhiệm của anh em cũ-tri, sáu người bên chúng tôi đã choán được một phần lớn.

Đều đó thiệt đủ nóng lòng cho chúng tôi năm chắt lấy tay nhau mà bạo bước tới, mà liệt-vị cũ-tri trong chúng ta thành tr có lẽ cũng phải mà đối với sáu anh em chúng tôi lại sẽ bị phân tin nhiệm với.

Tam vị Văn biết thế giới hoàng kim, muốn sự liên-lai đi trước; lấy ai thế lực như thế lực chúng tôi, mà dám đương đầu ru chông với một phe đảng giàu mạnh như đảng Lập-Hiến, nghĩ thiệt cũng là một điều quả báo, nếu chúng nhờ ở tâm lòng thương yêu tin cậy của anh em cũ-tri, thì con ma Kim-tiền kia dễ thường cũng chẳng kiêng gì ông thần Công lý!...

Trong cuộc bỏ thăm vừa rói, gần hai phần ba anh em cũ-tri đã hiểu rõ là để đem lại thãm mà trợ lực cho chúng tôi trong cuộc chiến - tranh vì công - lý này, tuy vẫn cả lòng tốt của anh em chưa được hẳn sự thông-lợi về phía chúng - ta, nhưng - vì - lý - tưởng - chính - trị - một - cái - điểm - lạnh - buốt - trước - cho - chúng - ta - hay - rằng - ngày - mai - đây - thế - nào - chúng - ta - cũng - phải - ở - toàn - thắng.

Vậy sáu anh em chúng tôi xin cảm tạ công ơn của anh em cũ-tri.

Cảm ơn! Cảm ơn! Cảm ơn hết thảy liệt-vị cũ-tri đã có lòng bỏ thăm cho số Nguyễn-dinh-Trí.

Nguyễn-dinh-Trí
Nguyễn-văn-Thom
Nguyễn-văn-Liêng

Nguyễn-văn-Bá
Nguyễn-phù-Hộ
Trần-văn-Phù

Tình giân

Trẻ con đòi kẹo không được, rống khóc, lâu củ dưới đất, năm giây đánh đập. Rầy nó không nín. Đồ nó không nín. Đem kẹo cho nó, nó cũng không thèm. Nó giận. Anh phụ xe giân con ngựa chớng chú thợ mộc giân cây đinh công. Vợ chớng sơn tráo thương yêu, sau để bỏ, gặp nhau, ngánh một đũa không nín. Hồi vì sao? Tại nó giận nhau. Một củ, một đũa, một tiếng rủa mắng đã làm mình giận. Một hình ảnh nào, một tư tưởng nào không hợp ý mình đã làm mình giận.

Nguyễn nhân tình giân vô hạn, nhưng hôm nay cái gì nghiêc hùa y muốn của anh là làm mình giận.

Con người đến khi giân tư tưởng thì tư tưởng xấu đi, buồn lòng, mất cả niềm vui. Nhưng có người giân bạn, giân vợ mà sau làm quan to, có người thấy nước nhục, tức mình mà sau làm nên việc cả.

Thế thì có nhiều hạng người giân. Có người giân thù, giân giận, giân người một củ, đôi mắt lườm lườm kẻ nghiêc. Ấy là cái giân của người yêu thương, thiếu sự để nhay nhót, in rầy. Có người giân hoài ngại om sòm, ném tờ đập chèo, một phưng đó, đôi mắt chồm lên sừng, một bầm, tay nắm tay chơn đều cử động. Ai đánh cũng ít biết đau. Vì đó hai đứa bip-pu giân nhau, đánh đập đến lđ đầu, xẻ mệ. Ấy là cái giân người sung sức.

Ông Trương-khắc-Phu nói rằng: «Giân vì huyết khí nóng xua là đờ mạnh mẽ, còn giân vì lạnh là yếu đuối, muốn tôn, giân theo khí huyết thì chẳng nóng cơ, còn giân vì nghĩa lý thì chẳng nên không.» Vậy thì có người giân theo huyết khí và có người giân vì lý, vì nghĩa.

Trừ ra mấy hạng người giân kẻ trên thì còn một hạng người giân vì tâm trung, ngoại hình tương phản. Ấy là thứ giân vì lý của trẻ con. Trẻ con đòi kẹo, cha mẹ không cho, nó giận, nó khóc. Nó là. Thật thơn ra nó hôm kẹo, đem kẹo cho nó, nó lại nói: «không thèm» người lớn có khi cũng giân vì lý. Có người muốn đi chơi, mà lại nói muốn ở nhà. Bậu họ ra đi thì lại giận, bậu họ thấy giận bậu đi, thì lại nói muốn ở nhà. Mỗi khi họ mình nói nghiêc ý muốn mình làm nghiêc sự thì mình, thì mình thương phải buồn rầu, đau đớn.

Nhưng người giân vì lý, định nước cay, ngầm đáng, là có ý riêng.

Cái câu của họ thăm phiến tranh kẻ nghiêc đại để là: «Ta muốn vậy. Mí không biết, ta không cần bây giờ. mí dùng thì ngờ đến thế nào đi nữa, đừng không sao non lòng ta được.» Họ tự chịu đau đớn để khinh bỉ, hành phạt kẻ nghiêc vậy. Họ tự làm cho họ giân. Hạng người vì lý không phải là không chớng gan. Nhưng cái chớ: gan ấy, chẳng qua là một thứ chớ: gan vì lý. Ở cái chớ gan ấy mà đem dâng cho họ nghĩa-ly, thì mạnh thì đâu?

Nói lóm, có thứ giân vì lý, có thứ giân vì bệch, vì huyết khí, và có thứ giân vì nghĩa-ly. Cái giân vì nghĩa-ly nên có thể có đi: cái giân theo huyết khí chẳng nên có mà có thì nên nhay học cứu chữa. Còn cái giân vì lý muốn trị thì lại cầu ai?

Thật khổ thay! Thật khổ thay! Người giân vì lý nhiều khi giân đến trời. Trẻ nhay họ phiên sao nặng quá. Trời lliên mưa. Họ trách sao mưa sòm. Nhưng trời kia đối phó với họ thế nào? Minh có nên biết chớng cái giân của người, cái sắc tươi xanh của trời, cái tát nín lặng của trời chớng? Phải vậy! Phải vậy! Với người.

Chữa thứ năm 7 Mai 1929, đùng 5 giờ 1 khắ: tại sân Cercle Sportif An-namite đường Colom-bier Saigon.

Hồ-Hỷ về djch Singapore thi thi với: Giáo về djch Nam-ky. Tiền về chra họ bớt phần nửa Ngòi giân (gradine) 0.50 Ghế không số 1.00 Ghế có số 2.00 Ghế dựa (fauteuil) có số 3.00

Người nào có xem trận đánh đôi (doubles Messieurs) bốn chữa thứ bảy rói, đờ cho Giáo hay hơn hết trong 4 người. Ké đó mới tới Hồ Hỷ, Chim và Antonio.

Giáo đánh mau lùn phải là lũng. Nhiều người chớng Giáo làm sao cũng thắng Chim. Muốn rỏ Chim và Giáo ai giỏi hơn ai, chữa thứ ba 7 Mai 1929, đùng 5 giờ 1 khắ, đờ xem trận Hồ-Hỷ-Giáo thi biết.

Chữa thứ năm 9 Mai 1929, đùng 5 giờ, Chim tái chiến với Hồ-Hỷ.

Chữa chớng nuyt tại sân Den-tre, Chim đượi (exhibition) bốn chữa. Chữa chớng nuyt tại sân Den-tre, Chim đượi (exhibition) bốn chữa.

Kết quả cuộc tuyên cử hội-dồng thành-phố Saigon ngày 5 Mai 1929

I. - Bên Annam

Số người cũ-tri	3 952 người
Phân tử cũ-tri	983 id
Số cũ-tri có đi bỏ thăm	1.365 id
Đại đa số thăm để được dắc cử	988 id
Thăm bực ở hoặc thăm trắng	36 id

Sở Nguyễn-dinh-Trí Sở Nguyễn-khắc-Nương

Nguyễn-dinh-Trí	805 tiếng	Ng. khắc-Nương	710 tiếng
Nguyễn-văn-Thom	768 id	Huỳnh kh. Ninh	566 id
Nguyễn-văn-Bá	720 id	Trần-văn-Phù	551 id
Nguyễn-văn-Liêng	605 id	Lê-văn-Thom	414 id
Trần-quang-Phú	486 id	Lê-kim-Ty	424 id
		Trần-văn-Khả	612 id

Đứng đợc chớng

Phạm ngọc Hồ	60 tiếng	Võ-văn-Nhi	146 tiếng
--------------	----------	------------	-----------

II. - Bên 7 Ấy

Số cũ-tri	2 998 người
Phân tử cũ-tri	750 id
Số cũ-tri có đi bỏ thăm	1.678 id
Đại đa số thăm để được dắc cử	829 id
Thăm bực ở hoặc thăm trắng	21 id

Sở Bézat Sở de Lachevrotiere

Bézat J.	810 tiếng	H. de Lachevrotiere	840 tiếng dắc cử
Ard'n H.	876 id	Antoni C.	715 id
Alinot P.	724 id	Billé J.	698 id
Ballo F.	644 id	Ceconl F.	640 id
Canque F.	798 id	Corbel C.	667 id
Chauvin P.	644 id	Courtinat C.	740 id
Daran J.	603 id	Darrgale A.	805 id
Gay L.	716 id	Grillet A.	683 id
Harrisson H.	753 id	Gnérin I.	795 id
Kerjean	648 id	Gaillémé V.	740 id
Lefebvre L.	705 id	Merle E.	658 id
Luciani P.	635 id	Oal L.	666 id
Massabot J.	648 id	Quatricie Lamothe	826 id
Mouret P.	639 id	Sotto A.	638 id
Payre C.	696 id	Tarbilis J.	650 id
Zevaco M.	736 id	Thévenet L.	692 id

Đứng đợc chớng

Marquis E.	497 tiếng	Monnier J.	215 tiếng
avérias D.	106 tiếng		

Tin nước Tàu

Ngày 29 Apr
Quản Trưởng định chế làm hai đường đờ h quân P. ở miền Tân-Phố. Có người nói rằng Trưởng định tự mình ra thăm.

Phòng Ngạc-Tường ở Chiêm-Áy về Hà-nam, tức thì ở lệnh giới-nghiêm, đùng toán quân của Thạch-Hàn canh-phòng miết Lũng-bái, và đùng toán quân Hán-phục-Cả canh-phòng miết Kinh-Hàn.

Cục diện tình Sơn-dông lại mới thay đổi. Từ khi (còn quân) Phùng do Tôn-khang - lãnh thông lãnh giá đờng đờng ở kinh thì đại đội liê hô xẻ đờng, do đờng Lũng-bái về Hà-nam, bao nhiều nhơn-vũ phải Phùng như viên ngoại.

Từ khi Phùng và Tường chia rẽ, mấy người tướng lãnh của Phùng đờu lla Nam-kinh, có tin đồn rằng Phùng muốn đánh lấy Sơn-lây.

Ngày 1er Mai
Phòng-ngạc-Tường đờ dem trong binh tới miết Kinh-hàn, đờng chớng lại đờo quân thừ năm của Trương đờm xuống miền Nam.

Tướng-giới-Thạch sau khi về Kinh, liền quyết kế đánh lòn với Phùng, họ lliên cho ba lliên Sơn-dông An-huy, Hồ-bắc hiệp cả quân-dội làm một, đờng đờng thối công tấn đánh quân Phùng.

Thật khổ thay! Thật khổ thay! Người giân vì lý nhiều khi giân đến trời. Trẻ nhay họ phiên sao nặng quá. Trời lliên mưa. Họ trách sao mưa sòm. Nhưng trời kia đối phó với họ thế nào? Minh có nên biết chớng cái giân của người, cái sắc tươi xanh của trời, cái tát nín lặng của trời chớng? Phải vậy! Phải vậy! Với người.

Chữa thứ năm 9 Mai 1929, đùng 5 giờ, Chim tái chiến với Hồ-Hỷ.

Chữa chớng nuyt tại sân Den-tre, Chim đượi (exhibition) bốn chữa. Chữa chớng nuyt tại sân Den-tre, Chim đượi (exhibition) bốn chữa.

Chữa chớng nuyt tại sân Den-tre, Chim đượi (exhibition) bốn chữa.

Ba năm về trước Nga với Tàu

(XVIII)

Tường-Cởi-Thạch với đảng Cộng-Sản

Tường-Cởi-Thạch xuất thân ở trường lục-quân Nga... trước kia không có tiếng tăm gì... y mới nổi tiếng từ năm 1922...

Phạm những nước biều đồng-tính với những cuộc dân chúng vận động của chúng tôi... nước nào phần đời chúng tôi...

Nguyên khi Liêu-trong-Khai và Việt-phát ở Nhật hải đã định xong việc mở trường quân binh... thì Tôn-vấn-liên phái Tường-Cởi-Thạch...

Muốn cho thế giới lâu dài hòa bình đó là chỉ y rất bền rất mạnh của chính phủ Quốc-dân... Hien nay nước Tàu bị ở vào địa vị giới thực dân...

Tôi khi về nước, thì được làm biều-trưởng trường quân-quan Huỳnh-phổ.

Vậy thì nước Tàu độc lập tức là lợi-lạc cho hết thảy các nước... Càng tôi mong rằng các nước đều giúp đỡ cho nước cách mạng của nước Tàu.

Lúc ở trường Huỳnh-phổ, chánh là lúc Tường phải im hơi nín tiếng, đối với việc đảng-việc... nhứt là việc không nói gì đến, chỉ để ý vào việc trường học...

Kể từ sau khi cuộc cộng hòa của nước Tàu thành lập, các nước đế- quốc ở thế giới đối với bọn quân phiệt phản động... là giúp tiền bạc, náo là giúp binh khí...

Việc làm hiệu trưởng trường Huỳnh-phổ, tuy là việc ngẫu-nhiên, mà thành ra một việc rất may cho Tường... Vì tường đã làm hiệu trưởng trường ấy, thì hết thảy học sinh trong trường...

Vậy từ nay chúng tôi mong rằng các nước đế- quốc ở thế giới chúng tôi, phải nên hiểu biết cho địch xát...

Kim-Ngô

Ý nguyện của dân

Giấy thu? thân và giấy dân ngụ

Chúng tôi đây là dân miền Lục-linh và chốn thôn quê, vì ở lục-linh ở làm ăn rất eo hẹp nên đành lìa chốn quê hương...

Nhưng còn một việc nữa, lấy làm ức lòng cho dân chúng tôi, là phải đóng tiền dân ngụ tại Saigon kêu là (Carte Municipale) 2500 nữa, tính ra hết thảy là 9530.

Mỗi năm chúng tôi phải đóng tiền thuế thân và tiền ngụ là 9p.30 mà ở đời làm ở nước có đóng thuế thân, thì chắc là sau đây 10 năm nữa, thuế thân còn cao lên đến chừng nào?

Như năm 1927, thuế thân ở lục linh nhà rước tăng lên 9p.90 qua năm 1928, lại tăng lên đến 7p.15, thế mà bọn dân nghèo khổ như chúng tôi đây còn bị bắt phạt 15 ngày là trong khám chẳng biết bao nhiêu mà kể.

Vì thế mà dân nghèo ở miền lục linh làm chẳng đủ ăn, lương bổng chẳng có bao nhiêu, còn đâu dư dả nuôi vợ nuôi con?

Té ra ở Saigon một cái giấy thuế thân phải đóng đến 9p.30, thế còn ai dám ở đất Saigon nữa, phương chỉ dân nghèo đóng sao nổi, cho đến đời một cái xe máy, dùng để làm chum mà đi mà cũng bị đóng thuế một năm là 1p.50.

K. Hoo-Hye đáng là tay vô-dịch mà Chim cũng là đại-tài

Từ đầu chỉ cuội Hoo-Hye mặc lưới hai trái banh, chỉ một câu vẫn tất bấy nhiêu, mà ai là người mở nghề mùa vọt cũng đủ đoán được Chim thắng, hay bại, chứ không cần phải kỹ thuật cho đâu.

hyy mà Chim sẽ giỏi hơn anh ta nhiều lắm. Tiếc thay, có tài mà không được dạy. Cỏi đó Chim bắt nhiều trái banh rất là tài và bỏ nhiều trái banh không chỗ nói, làm cho Hoo-hye lấm khi cũ g phải lắt đầu. Thế thì dù biết, Hoo-hye cũng phục Chim, Nói tóm lại, Chim thua là thua cái công phu tập luyện chứ không có thua gì hết.

Chim bại là phải lắm, mình cũng không nên nói tại... tại... Tại gì thì tại chờ đánh như ngày hôm kia, thì Chim không thể thắng nổi, mà chắc phần đông ai là có óc thể-thảo cũng phải nhận là phải.

Xưa nay cái coupe của Chim ở đây ai lại không chịu là nể, là hay. Cho nên nhiều anh em trước khi đánh đã khiến Chim cứ coupe, không cần gì drive. Hôm qua mới mở được eo mắt u ám, ở đây ai cũng công-nhận rằng cái coupe của Chim thật là hay, nhưng hôm qua H. Hye đỡ lên như không, thấy thế biết ngay Chim phải thua.

Trước hết cũng nên biết cái cớ của Hoo-Hye ở trên sân: cách người ta đi tới đi lui coi có điều lắm, chằm rỏi, không có bộp tộp, lấy làm thường lắm.

Khi rồi cuộc nào là Vinh nào là Mau cũng phải lắt đầu mà chịu H. Hye vì xưa nay Vinh và Mau biết cái điệu chơi của Chim nhiều hơn ai hết. Mau đã nói trước rằng nếu drive "thốn" lắm thì khó cho Chim, vì Mau đã có vọt với Chim lâu lắm mới biết chỗ lợi hại của Chim.

Người của mình, số của mình, cái gì cũng của mình mà sao lại kiêu. Cũng chẳng lạ gì. Người ta đi công bắt, náo Âu náo Á, người ta đã từng quen với trăm con mắt thien ha. Còn Chim ngoài ra một lần đi Singapore còn cả năm chỉ lẩn quẩn ở Saigon thôi.

Càng chúng Anam mình còn lộn xộn quá, chưa có cái "óc thể thao": lại giậm cuộc nói chuyện om sòm. Vẫn biết giám cuộc cũng có phần trách nhiệm trong đó, nhưng người ta cũng hết lòng.

Tiền bạc thì để cho mọc trong túi-sát, chứ có thấy ai xuất nhiều ở nhiều để làm việc công ích cho nước nhà đâu?

Còn người viết bài này cùng không dám cá người ta rồi thì tùy cơ ứng biến mà kiếm cách thắng. Nhưng người viết bài này cùng không chờ đến thử nữa tái chiến cũng nên bàn sơ sài cái thử hôm kia.

Lấy theo cái quang cảnh ngày hôm chửa một mà bàn thì Chim phải thua, chứ không còn chơi cái vào đâu được. Nhưng mình cũng vào lấy lời qua súa mà bàn cho kỹ, cho ai đã hâm mộ Chim xưa nay khỏi mất hy vọng.

Nghe nói thử năm này sẽ tái chiến lại. Không biết Chim có thể giữ lại được không? Nhiều người cũng trông mong, vì xưa nay Chim có cái tài đặc biệt riêng: là hề biết cái mảnh lưới của người ta rồi thì tùy cơ ứng biến mà kiếm cách thắng.

Mười mấy năm trời su-rời chỉ có bấy nhiêu. Đi chỗ này chỗ kia để học thêm. Gần mực thì đen, gần đèn thì sáng.

Một vô Chim là một jua. Rồi Hoo-Hye lên 1-1. ăn luôn 2-1, 3-1, 4-1, 5-1. Thế mà Chim cũng hết sức đánh chứ không có rùn chí, nhưng cũng phải chịu thua 3-6, vì H-Hye chắc ăn trong tay, nên rút tới; Chim không thể lên nổi. Vậy không bao lâu đã rơi một set.

Nhờ tập luyện lâu - hơn nên cái tay không khác gì cái máy. Đánh một trái như một. Từ đầu chỉ cuội Hoo-Hye hai trái và ra ngoài hơn mười trái thôi. Còn Chim thì mặc lưới và tuốt ra ngoài lấy trăm mà kể. Lấy đó mà suy thì Chim cũng là đại tài, một thua 3-6 và 4-6. Chim thua Hoo-hye là thua vì học không thầy, không đi được ra khỏi xứ để học thêm, chứ của cái lanh, cái lẹ, cái tinh thiên nhiên của trời phú cho thì Chim hơn Hoo-hye xa lắm.

Trong mấy đêm vừa rồi, đêm nào khấn giá cũng chặt cũ rạp bát tấy. Nhưng người đi coi ai này cũn thân - phục, chẳng những chỉ nười mình, mà cho đến người Âu, người Mỹ, người Pháp cũng vậy. Có một người Langsa, ngồi bên cạnh tôi, đến lúc trông thấy ông Mai-thanh-Các làm phép thuật, thì vỗ vai tôi mà nói nhỏ: "Người An nam anh ta cũng phải làm những trò như vậy thì coi mới Hy"

Nếu Chánh-phủ không giảm bớt thuế, thì bọn dân nghèo chúng tôi chẳng còn hi-vọng gì nữa cả?

Vậy chúng tôi xin mấy ông nghị viên Hội-dồng kêu ca giảm thuế tài Chánh-phủ bữa chằm chằm thuế thân cho đất miền lục linh để họ ở tại Saigon.

Ky tá

Một bọn dân lục-linh ngụ tại Saigon

Thuốc điều hiệu con vịt

鴨香 唛煙

CIGARETTES CANARD

Lucien BERTHET & Co - SAIGON

Gánh xiếc Đại-Việt

Đồng bào ta ngày nay đã bước được một bước dài trên con đường mỹ thuật

Tối thứ năm 2 Mai, cơn nước xong, kêu xe kéo đến rạp hát Tây để coi xiếc Đại-việt.

Mình định ghé coi một chút ch, biết, rồi về đi nghe diễn thuyết ở rạp Thành-Xương, nhưng không dè ngồi mãi cho đến 12 giờ mà cũng chưa hay.

Đến đây mới biết mình đi coi xiếc là phải hơn. Gánh xiếc tài tình lắm sao! Tối từ đó tới giờ, coi xiếc Hân-lan, có Ý-dại-lợi-cô, Tạ-Dạ-hiền-cô, Lưu-Khánh-Vân-cô, mà coi đến gánh xiếc Mai-thanh-Các, tôi cũng phải chịu là hay.

Muốn mua một cái xe Citroen B12 hay là B11. Xin đến tại tòa báo Thần-Chung mà thương lượng.

được chờ 1. Tôi trả lời: "Gánh xiếc này tài lắm, nên họ mới dám mượn máy bay mà rải giấy quảng-cáo, mới dám mượn rạp hát tây mỗi đêm ba trăm đồng."

Mà thiệt, không phải tôi nói quá, những ai đã coi xiếc Đại-Việt rồi, chắc cũng phải công-nhận rằng đồng-bào ta ngày nay đã bước được một bước dài trên con đường mỹ thuật.

Nghe nói ông Mai-thanh-Các sẽ đem gánh xiếc của ông xuất-dương, vậy thì tôi khuyên ông Phan cứ đi, không đến nỗi nhọc quốc thể đâu mà sợ!...

DELAGE

Em-ai - Dịu-dàng - Lành-chóng

Kiểu Torpédo 14 ngựa, 4 máy.....

Giá.....3.800p.00

Kiểu Torpédo 14 ngựa, 6 máy là thứ xe tốt thiết đúng bực 4.075p.00

Société des GARAGES CHARNER

Giới thiệu sách mới

Ông Đỗ-văn-Công, Thừa-biện sở giấy-huế thân mới xuất bản bộ tiểu thuyết Thượng-hải-tan-diễn.

Ái bán xe hơi???

Muốn mua một cái xe Citroen B12 hay là B11. Xin đến tại tòa báo Thần-Chung mà thương lượng.

được chờ 1. Tôi trả lời: "Gánh xiếc này tài lắm, nên họ mới dám mượn máy bay mà rải giấy quảng-cáo, mới dám mượn rạp hát tây mỗi đêm ba trăm đồng."

Nghe nói ông Mai-thanh-Các sẽ đem gánh xiếc của ông xuất-dương, vậy thì tôi khuyên ông Phan cứ đi, không đến nỗi nhọc quốc thể đâu mà sợ!...

Ái tin

Bên báo mới hay tin buồn, Madame Michel Paul, liệt tự (Đào-Châu) là thầy tuồng gánh hát Văn-l-Ban, mới liêu du ngày 6 mai 1929, tại nhà M. Huỳnh-kim-Vui, chủ gánh hát Văn-hi-Ban ở đường route de Malho, n. 7 Cholon.

Quí tang gia định ngày 8 mai 7 giờ rưỡi ban mai sẽ đưa linh cữu an táng tại chùa Giác-hải (Chợ-gạo).

Vậy ai có tình bằng hữu với ông Đào Châu, tới bữa ấy nên đưa linh cữu bà lên phần mộ.

Truyện

Ngô-Việt Xuân

Mời xuất bản lần đầu Văn sĩ lê do nơi Nhà-in Báo-Tôn.

23 Đường Filippini.

Mấy bà Annam sang trong tra dùng các thuốc của NITIDOL GONIN để giặt quần áo... Lấy một chút NITIDOL hồ vò chậu nước nóng bỏ đồ giặt vào rồi đi chơi hay lau công chuyện khác... đá trắng sạch, mà không dũa không mực.

CÓ BÁN TẠI

ĐẠI-PHÁP ĐẠI-DU'OC PHONG

Đường d'Ormay số 84-90. - SAIGON

Maurice BARBEROUSS. Nhứt đảng Báo-chê tè-sư. Cựu Sanh y tại Đường-Đường tại Paris

THAN-CHUN QUOTIDIEN ANNA...

Saigon Imp du Thanhchung

AROME MAGGI

POINSARD & VEYRET

POINSARD & VEYRET

TIN TRONG NƯỚC

NAM KY

SAIGON

Đá banh

Chúa nhật này tại sân Etoile de Giadinch có ba cuộc đấu cầu như sau này:

Từ 3 giờ tới 3 giờ 40 hội Shell club đá với Goyap B.

Từ 3 giờ 45 tới 4 giờ 45 thì hội Cap sport với Beaux arts sport.

Từ 4 giờ 45 tới 5 giờ 45 thì hội Tân-hành đá với Télépost A.

Đúng giờ giữa cuộc ra lĩnh cho đá thì hội Goyap và S ell đều thi đấu chiến trường, nên để qua tuần khác đá lại.

Đến hội: Cap đá với Beaux arts.

Nửa giờ đầu hai bên hoà.

Nửa giờ sau hội Beaux arts ăn 1 bàn.

Từ 4h.45 à 5h.45 Tandinh đá với Télépost, hai hội này đá rất kịch liệt nửa giờ đầu hoà.

Nửa giờ sau Télépost ăn 3 bàn Tandinh gỡ được 2

Đua ngựa

Chúa nhật 5 mai

Độ thứ nhất. - Con Khử-phu-Vân về nhất G. 1p.30 Huỳnh-kỳ về nhì vì có hai con chạy.

Độ thứ nhì. - Con Lutteur nhất G. 1p.80 P. 1p.10 Xích-Long nhì 1p.10 Motor ba.

Độ thứ ba. - Độ này con Ô-phụng về nhất là một việc lạ.

Con Ô-phụng là ngựa mà ngựa gi hay sao nên mùa nào cũng ăn và độ lạ thường. Tiền Gagnant Ô-phụng được 25p.50. Placé 6p.10. Anh-Long nhì 2p.20 Tia-Phụng ba 3p.00 Ô-may. Con Đạm-Long người ta đánh nhiều nhiều mà thua.

Độ thứ tư. - Con Meneur tưởng ăn được, để đầu phải thua con Maury chờ nặng hơn.

Đầu mới rõ sức lực con Maury ganant 1p.20 placé trả vốn, Meneur nhì trả vốn, Bouvlet ba, Joyauté tư.

Độ thứ năm. - Con Vallauris bị nài tây cỡi dở hoặc cầm nên thua. Con Cara-sucia nhất ganant 1p.70 Beau-sire nhì, Vallauris chót.

Độ thứ sáu. - Con Lang ngọc đầu đầu, nhưng vì thiếu dượt mặt hàng, Blanc nez nhất gagnant 2p.20 placé 1p.20. Tàu bay nhì 1p.30, La Reine ba 2p.20 con Huỳnh Long không thua.

Lời nghị định

của quan Đông-ly hội đồng thành phố Saigon

Chiếu theo chỉ dụ ngày 11 Juillet 1908 chuẩn chỉnh sự cai trị trong thành phố Saigon Hanoi và Hảiphong:

Xét vì có một phần số và trại máy chạy bằng hơi nước, hoặc động kèn, trên tay đến làm, hoặc ra hiệu lệnh chỉ, những đồ báo tin gọi là ở ống thổi liên thanh, ống thổi tiếng chuông và ống thổi hơi inh ỏi, vì tiếng kêu vang rền và kéo dài, phá giấc nghỉ và sự thanh tịnh của dân sự:

Xét vì có một sự bất tiện thật là khó chịu cũng do nơi những đồ kèn om sòm của máy người buôn bán hay dùng trong sự báo thị:

Xét lại phải cần chữa các sự đáng quá là này mà xảy ra, nhiều đồ kèn nài chính phép:

Chiếu theo lời nghị định thành phố ngày 16 Novembre 1927.

Nghị định:

Đưa thứ nhất. - Hảy lời nghị định ngày 16 Novembre 1927 đã trên đây và có những điều sau này thế lại.

Đưa thứ hai. - Khiến thì giờ ra hiệu lệnh hay là kêu gọi bằng những máy gọi là ở ống thổi liên thanh, ống thổi

hỏi và ống thổi tiếng inh ỏi bằng hơi ở trong các xưởng công nghệ ở Saigon, bất luận là xưởng nào, chẳng động, vì thế nào, quá 10 giờ đồng hồ.

Điều thứ ba. - Những tiếng hiệu lệnh hay là kêu gọi bằng ống thổi liên thanh, ống thổi tiếng inh ỏi hay là ống thổi tiếng inh ỏi bằng hơi; những sự truyền rao và kêu gọi om-sòm bằng tiếng hay là bằng chuông nhỏ, bằng sanh, bằng mõ và bằng các thứ đồ khác của mấy người buôn bán đầu hay là trong các hàng bảo-hộ, tại công trường thành phố từ 12 giờ trưa tới 2 giờ chiều và từ 10 giờ tối tới 6 giờ sáng bữa sau.

Điều thứ tư. - Những việc phạm phép mấy điều trước trong lời nghị định này sẽ có tờ phạt bằng chứng quá và sẽ bị tội phạt vạ.

Điều thứ năm. - Quan cai đầu phòng dinh Đốc-ly và quan chấp tuần thành, mỗi người tùy theo bổn phận, lãnh sự thị thành lời nghị định này.

Saigon ngày 11 Avril 1929

Quan Đông-ly hội đồng thành phố Tholance.

SOCTRANG

Một điều yêu-cầu các quan chủ-tính để ý cho bọn dân nghèo nhờ

Sự thiệt-hại về việc gửi bạc về làng đóng thuế-thần

Nhiều người vì nhà nghèo phải lìa nhà cửa vợ con đi làm ăn xa, về đến mùa thuế thì gửi bạc về làng mình mà đóng.

Có kẻ gửi cho bà con con ở tại làng đóng giùm, có kẻ nào nhờ người khác đóng giùm, có kẻ nào nhờ người khác đi men đến quan nhờ quan gửi đóng giùm, đều có lỗi bao giờ nhọc thế nào cũng chắc sẽ yên phận, còn mấy kẻ mà chủ ở ngụ làm ăn cách xa nhà chỉ thành, hoặc vì quá đói, hoặc để ghê cái cách đuổi xua khoát mặt của mấy bác linh hồn cùng cái nôi bắt chờ đợi của mấy thầy thơ-ký, thì đến nhà giấy tiếp

nào gần mua mandat ghiếm với giấy thuế thân mình bỏ vào bao gói theo lối recommandée về cho xã trưởng làng mình mà đóng thuế. Về hạng người nói sau, làm người phải mang nhiều đều thiệt hại cay đắng, tội nghiệp vô cùng. Vì khi gửi rồi lời mướn bữa nửa tháng, 20 ngày, 1 tháng, 1 tháng rưỡi, hai tháng họ trở lại hỏi thăm thầy giấy tiếp coi có giấy thuế thân mình gửi lại chưa, một lần không có, hai lần cũng không, ba bốn lần cũng không, kế công việc ràng buộc, kho đến mà hỏi thăm hỏi cho đến đặng danh phải cầm đồ 2 cái biên lai đóng thuế năm rồi với cái biên lai man-dat và cái biên lai thơ recommandée mà đi làm ăn. Lợi-hại bị bắt; trừ mấy cái biên lai kia ra thì không đủ bằng có, lại bị giá về linh hồn quán.

Nếu gặp nhậm quan Chủ-linh biết thương dân, với chủ xã có can đảm và còn chút lòng nhân thì mới khỏi nạn; chờ rảnh vô phương phải ông chủ tịch bận việc với anh xã miệng hùm, có khi bạc nợ đã tới tay song thầy trẻ sợ e bị quở nên chửi ngược, thì thọ 5 ngày tù với 15 quan tiền vạ. Mần từ ra làm đơn vào quan chủ tịch kêu nài thì ngài dạy qua bên xã giấy tiếp mà hỏi chờ bên này không biết tới. - Qua quan giấy tiếp, ông biết lục số coi rồi nói lãnh rồi, liền trở về bên này mà kêu 1 bị thầy đồ bóng, bóng đồ thầy, thêm đơm lại tội đã nhót hơi đóng nên phải bỏ về khố than cùng con vợ!

Ồi, vì thân nghèo nên phải thế ly hương làm chày da phồng trên một cái tên ra gọi về đóng thuế ai ngờ tiền mất lại còn, bạc đã gửi đóng rồi mà còn phải bị tội vạ, thêm phải bỏ công làm việc làm cả tháng lại mất luôn cái bát thuế, phải công lưng làm tội mọi năm ba

CỬA ANNAM LAM RA

Hiện tiệm chuyên làm vòng hồng cuốn (couronne) và đồ xuối-sàn được nhiều nên nay có thể tính giá rất hạ bằng phần nửa các nơi khác. Váy kính cáo để đồng-bang đáng rõ mà mua giùm giúp cho người minh, thì hẳn tiệm rất lấy làm cảm tạ.

Giá từ 4. \$ 00 sắp lên tới 100 \$ m giá riêng cho các hội lương-hôn. Bán số, bán lẻ tại:

LA TORTUE

Phan-thúc-Trác

16 Rue Sabourain - Saigon.

KAMPOT

Buôn người

Tháng trời mới mong có cái bài thú khác. Đã vậy lại chẳng biết làm sao và đến đầu mà kêu nài!

Năm rồi tôi đã mục kích đôi ba cái thảm trạng như thế nên nay tôi mới viết bài này. Mong sao nhân loại này thấu đến tai quan Chủ-tỉnh nhờ các ngài mở lòng nhân gặp kẻ nào phải sa vào cái cảnh ngộ như thế ra lệnh dạy tra xét cho mình bạch hầu trừ bớt một điều thiệt hại cho dân, thì con Júc cá ngải vì tây non b. 2.

Đức-Thắng (Soctrang)

Hội Thanh thời Sport tiền M. Nguyễn-ngọc-Giêu.

Ngày thứ bảy 27 Avril 1929, tại nhà việc làng Thanh thời chung đôn trang hoàng. Hội Thanh thời sport có thiết một tiệc tiền hành M. Nguyễn-ngọc-Giêu, thơ ký số Ngân khố, là Hội trưởng của Hội, trở lại giúp việc nhà nước.

Lối năm giờ chiều, quan khách cùng hội viên từ tự đồng vầy, gần 30 vị.

Đúng giờ nhập tiệc, cùng nhau chén tạc chén thù... chuyện trò rất vui vẻ.

Tiệc ngân M. Lý thay mặt cho Hội Thanh thời sport đọc bài diễn văn đại khái nói về công lao của ông Giêu đối với hội từ xưa đến nay, ông Giêu cũng có mấy lời đáp lại. Lúc đó, trong nhà tiếng vỗ tay, ngoài tiếng pháo nổ, nghe thật vui vẻ.

Kể các người dự tiệc đăm đăm it câu, rồi tan tiệc.

Ngọc Hợp

CAP

Còn hút máu nửa thời?

Thầy B... (infirmier) và vợ là có mụ X... mấy năm nay đã nhiều phen bị dân sự xử phạt oan về nỗi thầy và cô chặt lột quá, hôm ngày 28 Avril 1929, không hiểu tại sao mà quan chủ tịch trả lời cho thầy Cai tống Vàng-Trai đi ba làng đó dân sự coi cách hành động của thầy B. ra sao? Thầy Cai qua làng Thanh nhứt thì có xã Dân họ thầy B... ăn nhiều hơn hết, trong khi có tinh tiền thuế 20p. và 28p. tiền nhà thường (nhà thường thì còn vài ba chục) là khai nửa, thì cũng đều khai có bị thầy B... ăn tiền, qua làng Thanh-nhơn hơn 70 cái khai cũng nói y như vậy, 1er Mai 1929 quan chủ tịch có đòi mấy người đứng tên trong đơn hỏi sơ lần nữa, rồi ngài giao vụ này cho quan tòa Baria phán xử.

Hôm rày thầy B... và cô mụ X... chạy ngược chạy xuôi, nằng nặc mầy chỉ đàn bà đẻ và mấy người đến nhà thương mua thuốc hệ quan chủ tịch có đòi hỏi, xin nói giùm thầy và cô không lấy tiền của ai hết!

Còn hút máu nửa thời?

L.

TANCHAU

An quen chồn đèn mào bầy.

Từ ngày ban hội là làng Long phú cũ tên Ng-v-S. lên làm thôn-Trưởng, tới bây giờ, cái sự tàn-nhân sâu một xã S. không có giấy mực nào mà là ra cho bị. Bởi vậy dân sự ở Tanchau lấy làm than oán.

Mấy thầy! Mọi ngày 11 tháng 2 năm nay con tên P.V.T. cũng 250 lên dân đầu đơn cáo tên xã S. nơi Tòa về tội lạm quyền. Quan Tòa đã phủ vạ cho quan chủ tịch Đđ-rao-Sô làm sổ quẻ.

Con chồn quen ăn kia, chẳng phen này sẽ mào bầy.

Nguyễn-tân-Ô

Thi-Trường tiêu-tức

GIA BẠC

Ngày 6 Mai 1929.....

GIA LỬA

Ngày 6 Mai 1929 (kể 100 kilos)

Vinhlong..... 6.32

Gocong..... 6.60

Balabon..... 6.42

Balabon..... 6.50

Cambodge, the trắng..... 6.10

Cambodge, the đỏ..... 6.74

GIA GẠO (kể 100 kilos)

Gạo số 1..... 10.60

Gạo số 2..... 10.67

Gạo số 2..... 9.60

TIN TÀU

Tàu lớn

Ở PHÁP SANG

Dupleix 8-5

Lieutenant de la tour 11-6

Sikiang 12-6

Angers 14-6

Cap paradan 11-6

Ở TÀU

Athos 10-5

Ở BẮC VÔ

Commandant mages 6-6

Aray le Rideau 15-5

C'aude chappe 12-5

Tàu chạy

SANG PHÁP

Commandant mages 10-5

Athos 11-5

Aray le rideau 18-5

TRUNG VÀ BẮC

Dupleix 12-5

Cap paradan 16-5

Lieutenant de tour 15-5

Claude chappe 10-5

SANG TÀU VÀ NHỰI

Sikiang 14-5

Angers 17-5

Thương-Mại Học-Đường

2,4,6, Rue d'Aray - Saigon

Dạy viết tắt, đánh máy chữ, bút toán, chữ Pháp, chữ Anglais và các thứ chữ khác.

Các lớp học có giáo-sư có bằng cấp dạy mỗi ngày từ 8 giờ tới 11 giờ và từ 11 giờ tới 19 giờ rưỡi.

TIỀN HỌC PHÍ PHẢI TRẢ TRƯỚC MỖI THÁNG.

Học-đường lại có nhận làm các công việc thuộc về bút-toán và đánh máy.

AU CHIC LAGRANDIÈRE

121 Rue Lagrandière Saigon.

Giày thêu kiem tiếng-cường và đóng giày đủ kiểu khéo

Giẻ.....

DUY-TÂN THU-XÃ

Môi xuất-bản quyền

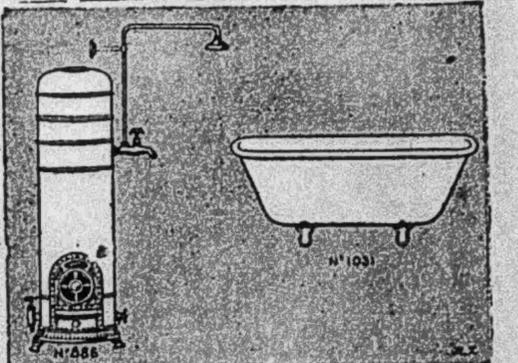
THUỐC HOÀN-HỒN

của cụ PHAN BỘI-CHÂU

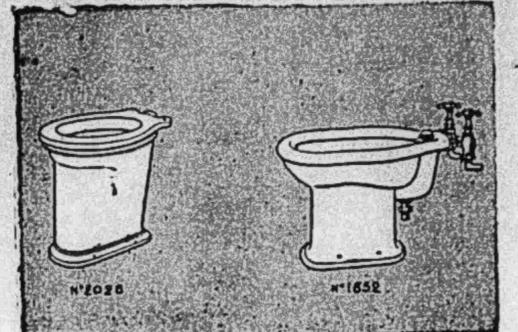
Ở xa muốn mua lẽ xin gửi cho ông Nguyễn-Tinh-Yên D. T. T. X. số nhà 43 đường d'Arès Saigon hai cái hai cò

T. D.

APPAREILS SANITAIRES

HYDROTHERAPIE

POINSARD & VEYRET

PENTA

PROPULSEUR AMOVIBLE

LE SEUL MUNI D'UNE MAGNETO D'ALLUMAGE

PLUS DE 300 PROPULSEURS

"PENTA" EN SERVICE EN INDOCHINE

POINSARD & VEYRET

SINDEX N°1, RUE LEFÈVRE SAIGON (Ở TRÊN LẦU)

BAN GOP (Cao thẳng)

Thiện nghệ về máy xay lúa, bán và ráp nhiều cái rồi đủ kiểu lớn nhỏ (có quan bác-vật là người Đức ráp máy) Moteur nầm và đứng chạy khởi dốt "hiệu DUPLEX" chạy bằng dầu MA-ZOUT (dầu cợn) ít hao dầu mỡ, và cũng có máy hơi, lò hơi (machine à vapeur). Có thứ máy gạo chạy bằng cối Cône rất tốt, rất tiện từ 500 gia sắp lên trong 24 giờ.

Cối chà rất tiện cho qui ông không nông gạo, và trấu ra riêng, còn sự mát cũng ít hơn các nơi, vì có gắn theo cái xay quạt.

Có bán đồ phụ tùng theo trong máy, xin mời qui ông đến xem có sẵn.

Có bán đồ đồ làm về việc nông nghiệp và đồ các thứ máy canoi, máy cưa, máy gọt, v.v.

Qui ông muốn rõ điều chi xin viết thư cho, chúng tôi thì chúng tôi sẵn lòng trả lời lập tức.

Mười điều phải nhớ

Trong các điều kiện yêu cầu, người nào cao hứng viết bài gửi cho bản báo, xin nhớ mười điều sau này:

PHÁP HOA NGÂN-HÀNG

Banque Franco-Chinoise
Hàng bạc công nghệ và Thương-Mại.
Tu-bồn đóng đã hết. 50.000.000 quan

Phạm-hạ-Huyền

36 Sabonnain Transitaire Adresse téleg:
Téléphone N° 281 «Transita Saigona»
Transiten Douane, Transports, Bagages, Expéditions.

Lời Tán-Thật

Ngay tôi, có một người con trai.
Ấm nay mười tám tuổi ngoài: Phải

Cái bình chung của người Annam

Người Annam ta sanh con ra hoặc nam hoặc nữ,
mà lo kết giãu đoàn thể, tổ diêm cho

TÂN-PHÁT

Hồng - hoàng - Lợi
Đường Georges Guynemer N° 61
(Ngang hông nhà sanh ở Chợ-cũ)
Saigon

Table with 4 columns: Model, Dimensions, Color, Price. Lists various bicycle models and their specifications.

Tin-Đức Thư-xá

37, Rue Sabourin, Saigon
Sách nên đọc
Mượn thì được 0\$15, Đông

Phòng đường bệnh

Của Lương-Y L. VINCENTS
14, đường Lagrandière Saigon
Nhiệm vụ người đầu đều

TIẾT-KIỆM-HỘI

(VAN-QUỐC TRƯ SỬ)
HỘI NẾP DANH MIẾP ĐỀ NIỆM
Tư bản của hội

VỀ XÂY CỦA ĐÔNG ROGER BAVARIA
LÁI VẬT Ở TẠI PHUPHONG (ANNAM)
Xổ số kỳ tới nhằm ngày thứ 14

NGUYỄN - VAN - ĐÀ

19, Avenue Jaccard Col
và 31-33, rue Sabourin
Saigon
Bây lâu nay đồng qui khảm

Quảng cáo

Lời ngõ cùng các chủ quán
rượu, nhà ăn và bán sách của tôi
ở tại đường d'Ormay số 85 đến

BA-HIỆP

Galvano-lectie - Lunetterie.
Rue des Frères N 186 Cholon
Kính các

Vườn thuốc lá

Xin lời thiệu thiệu thuốc
Annam Từ-ngọc-Liên có thuốc
thứ tự các bình người lớn trẻ

Thuốc ho sắc vàng

Thuốc này trị những chứng ho. Như
ho do gió ho do lạnh, ho do nhiệt

Thần hiệu Phát Lành Hoàn

Bản đường chế ra thuốc hoàn
chuyên trị bệnh tả nhiệt độc mầu

HA-THANH NGQ-BÁO

Xuất bản hàng ngày trên
8.000 tờ.
Rút có giá trị.

Đôi chèo ô

CÁO MẸNG DUY-LECH. 383, 395
đường Thủ Khoa Hư Cholon, rao cho

SÁCH MỚI

1- Giảng Ái Quốc : 0\$25.
2- Giảng Cách Mạng :
0\$45.

GIA BẢO

Thần-Chung
Một năm 12 (0)
Năm năm 7 (0)

MỘT DỊP TỐT

Chàng tôi khuyên các qui
khách hãy đến viếng ngay
liệm Đức-Thị ở đường

BANH TRON

(FOOTBALL)
Ballons các hiệu :
QUALKEPEN 8 miếng (đỏ)

NGUYỄN - THÂM

54 Rue Vialot 54
SAIGON
BANH VOT
(TENNIS)
Raquette các hiệu :

DONNET -- SIX

10 mã-lực 6 Máy

Xe mui đùng 6 chỗ ngồi

100 ngàn thước hao 11 lít dầu xăng

Giá 3.000 p.

đủ đồ phụ tùng

Garage JEAN COMTE

34 BOULEVARD NORODOM SAIGON

Sách của ông

NGUYỄN-THANH-KHIẾT

Ông Nguyễn-thanh-khiết mới xuất bản một cuốn sách rất có ích cho xã hội An-nam...

Tác-giả lấy nhiệt-tâm mà chỉ dẫn đồng-bào chực đi trong rừng pháp-luật...

Sách của M. Khiết không có ký tên, sách ấy không ai được bán, và không ai được mua.

Dịp tốt

Vì đi xa nên bán một cái đàn Piano rất lịch sự hiệu Henri Hertz...

TRƯƠNG

NGUYỄN-VĂN-MƯỜI

10, Rue Martin des Palliers, 10 Hạng ca Dakao Saigon

Dạy các khoa kỹ thuật chuyên môn, và tự quyết định những học sinh của ông...

Chuyến đi này: Một tuần Trường-mỹ. Theo này thì các sinh viên...

Định máy viết và các dụng cụ in nổi trong nhà in.

Với sự thỏa mãn và lòng kính trọng của các sinh viên...

Lịch học của các sinh viên được đăng trong báo này...

Khai-tri đầy Tiên-đức đầy!

Bản trước, báo « Nông-công-thương » định tổ chức cuộc diễn thuyết, chọn mượn một nơi có thể dùng được non một ngàn người mới biết là khó.

Mượn hội quán « Nhạc hội » bờ hồ (Philharmonique) lại bị mắc bẫy chính vào buổi chúng tôi muốn dùng.

Mượn hội quán « Khai-Tri » thì hội ấy đòi tiền thuê! Sau khi điều-định việc mượn hội-quán K. T. chúng tôi có viết cho hội bức thư sau này:

Hanoi le 2 Avril 1929 Khai-Tri Tiên-Đức, Hanoi Thưa quý-hội,

Hôm nọ bản-báo đã nói chuyện với quý-hội cho bản-báo mượn hội-quán Khai-tri tiền-đức để tổ chức một cuộc diễn-thuyết. Quý hội hồi đáp phải thuê, vậy bản-báo xin viết thư yêu-cầu quý hội miễn cho được số tiền ấy, thì hay lắm, vì cuộc diễn thuyết này tương cùng là một việc ích-chang.

Bản-báo mong quý hội vui lòng nhận giúp cho việc ấy.

Hội giới thư đáp: Hanoi le 9-4-1929 Nông-Công-Thương

Tôi rất mừng, tiếp được thư ngài hỏi mượn nhà Công-quán của bản-hội như sau này:

Ban ngày....50p.00 Ban đêm....100p.00 Nếu là một hội lớn đứng lên mượn để hội họp một việc gì có ích chung thì bản-hội có thể miễn tiền thuê được.

Kính thư P. le Vice-Président Khai tri Tiên đức!

Mục-dịch hay lắm! Diễn thuyết có phải là một điều trong sự khai-tri không? Nếu tôi không làm thì có lẽ phải. Sao lại còn cái giá thuê!

Ban ngày 50 đồng Ban đêm 100 đồng Đem đất hơn ngày? Vì đem hội quán còn có thể dùng được nhiều việc thu được tiền bỏ vào quỹ hội, việc lợi!

Tiền đền? Hội « Khai-tri » vì cũng như một nhà tư có quyền cho thuê!

« Kỳ tiền lắm. Ai có tiền muốn dùng đến cũng có quyền thuê được cả. Dùng việc riêng bỏ tiền ra thuê hội quán « Khai-tri »? Phải. Phải dùng tiền đấy. Nhưng ăc! Cuộc diễn-thuyết chúng tôi định tổ chức không phải để riêng người nhà chúng tôi đi nghe. Trái lại, chúng tôi muốn mời dự: đồng-bào đi nghe. Người đến nghe không phải trả tiền « vào cửa ». Theo cách lịch sự hội cũng chẳng nên « nich tiền » của chúng tôi. Nói nhảm lại « diễn-tuyết » có thể cho là việc ích-chang. Ich chung là điều hội « Khai-tri » vẫn mong làm. Giá có sự gì thiệt cho hội Khai-tri, tương hội cũng vui lòng.

Nhưng không, « diễn thuyết » ở hội quán « người ra vào đông, bản nhà hội. Hội lại mất tiền nước rửa nhà, công người làm nữa. Tồn, tồn mất một vài hào nước, tồn mất năm bảy hào công, tồn mất mấy đồng bạc điện! Tồn thật! Hội lấy tiền phải lắm!

« Khai tri tiền đức » là cái tên mới « gọi lớn » lên cho vui đấy thôi. Tên với việc làm tương không cần đi đôi. Như một người tên là Đại Phúc, hay Đại-thiện có thể cứ việc đi mà làm những việc đại gian đại ác!

Tiếc rằng cuộc diễn thuyết chúng tôi định tổ chức lại không phải cuộc ích-tóm, sức đưa đầu được tiền bỏ, không có tiền bỏ, không có tiền đầu bỏ!

Xin xếp những cái việc ấy lại... Và tiền đây xin làm một cái quảng-cáo lớn cho hội K. T. T. Đ. không lấy tiền, như sau này:

« Ai muốn tổ chức cuộc diễn thuyết tại hội « Khai tri tiền đức » thì xin đến đây ngay! »

Nhạc-hội tày « Sié. Philharmonique » vui lòng cho mượn không hội quán để diễn thuyết.

Hội Khai tri tiền đức ta chẳng vui lòng cho mượn không hội quán để diễn thuyết!

Tiếng « Nhạc hội » không kêu-bang lung Khai tri tiền đức. Cái thái độ của Nhạc hội đối với việc ích chung đáng phục hơn cái thái độ « Khai tri tiền đức ».

Người Pháp « làm thầy » mình ở chỗ ấy chẳng?

N. C. T. B.

Vụ thương khản Saigon

Tên họ và chức nghiệp của đồng-bào giới đơn cho quan Toàn quyền Đông-Dương để phân khản vụ bán thương khản Saigon (Tiếp theo)

Đặng văn Thủy 5 Mercerie Saigon Nguyễn văn Tuyên id Đặng ngọc Phan id Bùi thanh Văn id Dương văn Mỹ id Hoàng văn Khôi id Đặng văn Ty id Nguyễn đình Đàm id Đinh Dậu id Nguyễn văn Liên id Nguyễn văn Phú 10 id

Marcchal Joffre Saigon Lê v Ham 97 rue d'Espagne id D. v Phương 7 Amiral Page id Phao đình Hương id GS Eyraud des Vergues id Lưu nguyên Thế id 256 rue Paul Blanchy id Võ v Hưng 274 Pellerin id Ng. v Na 36 R. Garros id Lương v Hòa Hương cũ id

Thuần Bình Mytho Lê văn Gạo Hương chủ id Ng. tri Hương Hương id Ng. v Hộ Hương trưởng id Bùi v Lực Hương chánh id Phan công Hòa id Hương Hải id Ng. v Hội Hương quân id Lương v Phạm Hương bộ id Phan tấn Khoa Hương thân id Trần v Gạo Xã trưởng id Bùi v Quý Phó học báo id Ng. v Dân Chánh id Lê v Tấn Chánh id Ng. v Muốn Hương chủ id Lê v Thường Propriétaire id Bảo an Centre id

Phạm bá Ngự id Huỳnh văn Quốc id Trần ngọc Chân id Nguyễn văn Vĩnh id Lê văn Cấp id Nguyễn đức Đanh id Trần văn Mão id Trần hân Chinh id Bùi văn Vĩnh id Nguyễn văn Búp id Nguyễn văn Keo id Trần văn Khuê id Phan văn Hanh id Trần văn Giáp id Nguyễn công Truyền id

commercant Pnom Penh Ng. danh Kham coolie id Lương - Hoa commercante id Nguyễn thị Giới học trò id Đào thị Phúc ecollere id Ng. thị Sừ Couturier, e id Ng. v Thi Médecin idigène id Ng. ngọc Tiên id Tailleur tonkinois id Trần v Tấn làm ruộng Thu thừa id Nguyễn văn Hiến id Huỳnh văn Thủy id Phạm văn Kỳ id Tô văn Lưu id Võ văn Quới id Trần văn Vàng id Nguyễn văn Quảng id Nguyễn văn Ty id Đinh văn Cử id Mai văn VI id Nguyễn văn Thời id Nguyễn văn Sang id Đỗ văn Thoàn id Trần văn Mẫn id Nguyễn văn Hợi id Phan văn Lê làm vườn Thủthra id Võ văn Dương id Nguyễn văn Đầy id Trần văn Sang id Trần văn Nghệ id Trần văn Huyền id

Định văn Cư diên chủ Thủthra id Đinh văn Châu buôn bán id (Còn nữa);

Hột xoàn ! hột xoàn!

Không đâu có hột-xoàn đủ thứ lớn nhỏ, nước thiệt tốt, bằng hằng của ông J. GIUNTOLI tại đường Catnai.

Người quân-Lý là M. Huỳnh văn . Thông di Quốc, tiếp rước hằng bởi, từ từ, và bán giá thật rẻ hơn mọi khi,

TIN TRONG NƯỚC

QANTHO Tin thế tháo

Nhơn dịp lễ cưới của ông Nguyễn-bá-Tê là một nhà phú-hộ thêm lại là một nhà thợ thế-tháo, nên chỉ ngày 25-4-1929, hội đá banh tròn ở Thới-lai có mời hội Victoria Saigon xuống đá chầu mừng.

Hải hội cũng đồng sức. Trong cuộc tranh đấu, còn giữ cách ôn hòa. Rồi cuộc hội banh tròn Thới-lai thắng hội Victoria Saigon một bàn.

Trong hội Victoria có ông Tâm là hay nhứt, thêm là tay chiến tướng củ của hội Thới-lai. Mãng cuộc đá banh, ông Nguyễn bá Tê có dựng chõ mũi hội mới cái coupe bạc để làm kỷ-niệm.

Hữu-Phước Ô-môn

TRUNG KY

Giặc mọt.

Từ ngày tiếng giặc mọt nổi lên đến nay, non dân hạt An-khue lấy làm lo sợ lắm lúc này là lúc cây cày, ma ra đầu tai sự mọt đó. Bởi vậy cứ ở nhà mà lo chết sợ đời. Trừ ra phải đi ở gần đồn và gần đường cái vậy mà chưa thấy nhà nước trừ khử cho, xong khi trước có tau bay và lính tới đánh cũng không động lịch gì, vì mọt đã trốn hết, bỏ lang không. (Nay tau bay và lính đã về bờ, còn lại một ít để đi ba truoi.) Tuy mọt này cũng là một thứ dân du mục, nay ở chỗ này, mai ở chỗ khác, cho nên khó dẹp yên lắm.

Trưa 25 4-29 tới 1 giờ, đồng nghe nhà Kô-Hai danh trường dữ, lang này cạc câu thauu Kontum 500 thauu) Lôi ra tai việc như vậy... Hứa đo có mây người mọt lang đi làm rầy ở Dak rúc (cách Kontum chừng 4000 thước) tình tình nghe tiếng chó sủa ngó lại thấy mọi gia nơ bản vò, nên họ lại đặt chập vè lảng lánh trốn nhóm nhau để theo mọi giặc. (Nghe họ nói đó là mọt Halakong ở An-khue lên). Rồi đây có lẽ cả tỉnh Kontum này đất hổ hoang, nhà đóng cửa mà ngồi đợi cho tới ngày chết đói là vì cứ sợ mọt mà không dám đi làm? Tình cảnh của con nhà nông sẽ ra thế nào nhà nước cũng cần biết, vậy mà rồi đây nhà nước sẽ xử trí thế nào, cho non dân được yên ổn?

S. B. lai-cáo

Chờ có tham dãi

Trong các vị độc-giá, nhiều vị có lòng yêu đồng-bào mà gọi bài thời-sự lại cho. Đồng-bào rất cảm ơn. Tiếc rằng các vị cũng có tánh « tham dãi », có nhiều ông trong một bài thời-sự mà dùng đủ các lối văn, nào tả cảnh, nào tả tình, nào nghị luận, nào phê-bình, một cái bài thời-sự mà viết đến mười trang giấy lớn, dài hơn một cái đoàn-thiên tiểu thuyết. Như vậy rất không tiện. Vì nếu mỗi bài có dài bằng ấy, thì một tờ báo, chỉ vài cái thời-sự là hết, còn chỗ đâu để các bài khác.

Vậy xin các vị có lòng gọi bài thời-sự cho đồng-bào thì nhớ rằng: Nếu là việc không quan-hệ, chỉ viết tóm tắt những nét trang giấy viết, dài năm thì một trang là xong. Nếu là trong các thời-sự, không nên họ lời quá dài.

Đề than: Lu, chơn đên đên toán (thau tục nước rất tốt kiếm tìm thời, bình bông và các môn bằng đồng đen khảm tam khí chung theo Salon rất đẹp.

Đề than: Lu, chơn đên đên toán (thau tục nước rất tốt kiếm tìm thời, bình bông và các môn bằng đồng đen khảm tam khí chung theo Salon rất đẹp.

Số quốc trái 6.180.000 đồng

(Tiếp theo) Vingt deuxième tirage (1er septembre 1927)

Table with columns for various numbers and amounts, including 'Bons remboursables par 500 p' and 'Bons remboursables par 100 p'.

Lâm-Ngọc - Thạch

Tôi chuyên nghề trồng rừng và chữa rừng đau dai ngoài mười năm ở Saigon khắp lục chi...

ANNAM TRỒNG RỪNG

Tôi chuyên nghề trồng rừng và chữa rừng đau dai ngoài mười năm ở Saigon khắp lục chi... cũng đều biết nghề làm đất đai... mà lại biết trồng, vì trước kia tôi đã có làm « Mécanicien », nhiều lần cho Docteur dentiste, nên « khêu léo » và bền chắc chữ viết của người Langsa. Nay tôi dời về đường Georges Guynemer số 57 chung với tiệm thí học khá h chù, gần hàng « sang » và chỗ đất trồng rừng qua. Như quý khách có trồng rừng hay là sửa rừng sẽ đến do vì đối chỗ mới nên làm họ gia thiệt lợi. Đối tháng đầu theo giá chủ khác làm 10\$ thì (tôi bớt còn có 5\$00 ; iam rồi có tiền phụ hao « thất cho lâu năm, rudi có hư đến làm lại không tính tiền. Quý khách phải nhìn hiệu Lâm-ngọc - Thạch choký để làm hiệu khác làm đi chẳng mấy ngày thì ruộng tiền vô ích.

Rừng nguyên hàm đen hay là trắng giá 30\$ mỗi bộ.

RẤT NHIỀU ĐỒ MỸ NGHỆ BẮC ĐỨC-LỢI

105 109 Rue d'Espagne - Saigon (Kể đình quan Xi-tây)

Đền tiếm mong ơn quý vị chiểu cổ trong ba năm nay nên đền tiếm được thịnh đạt.

Vậy nên đền tiếm lúc nào cũng có sẵn 10 bộ ghế Salon kiểu Tây, Annam-tan chỉ rất khéo rất đẹp thời trang, là chưng theo Salon kiểu rít la, từ thố, kiển, tranh liêu, bình phong, chén chạm rất xảo, tồ kiển, bằng trúc và gỗ.

Advertisement for VICTOR Indochine Films & Cinemas - Saigon. Features a star logo and text: 'Một người kếp với một cô đào trứ danh ở Nam-Kỳ là HAI THẮNG và CỎ NĂM NHỎ hát lần thứ nhứt vào đĩa'.

Garage JEAN COMTE 34 BOULEVARD NORODOM SAIGON

PHONG-VAN-LAM 124-126 Rue d'Espagne Saigon

